

MG-119

March-2019

B.A., Sem.-I

(EC-II) 103 : Psychology

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (A) વૈયક્તિક સમાયોજનના મનોવિજ્ઞાનનું કાર્યક્ષેત્ર સ્પષ્ટ કરો. 14

અથવા

- (1) સંતોષપ્રદ સમાયોજનના લક્ષણો સમજાવો.
 (2) વૈયક્તિક સમાયોજનના મનોવિજ્ઞાનના અભ્યાસની ઉપયોગિતા સમજાવો.
 (B) સાચો વિકલ્પ લખો : (ગમે તે ચાર) 4
 (1) સમાયોજન પ્રક્રિયામાં નીચેનામાંથી કઈ બાબતોનો સમાવેશ થતો નથી ?
 (a) સાર્વત્રિકતા (b) સંતોષ
 (2) નીચેનામાંથી સંતોષપ્રદ સમાયોજનનું અગત્યનું લક્ષણ છે.
 (a) સલામતી (b) જવાબદારીનું ભાન
 (3) વૈયક્તિક સમાયોજનનું માનસશાસ્ત્ર મનુષ્ય વર્તનના સમાયોજન અંગેના પાસાંઓનું અધ્યયન કરતું શાસ્ત્ર છે. – આ વ્યાખ્યા કોની છે. ?
 (a) મામ (b) ફ્રેડ મેકિકની
 (4) વૈયક્તિક સમાયોજનનું મનોવિજ્ઞાન એ એક વિજ્ઞાન નથી.
 (a) સાચું (b) ખોટું
 (5) લક્ષ્ય પ્રાપ્તિના વ્યક્તિગત ઘટકો કેટલા છે ?
 (a) ત્રણ (b) ચાર
 (6) કોઈપણ લક્ષ્ય મેળવવા માટે વ્યક્તિમાં જરૂરી વ્યક્તિગત કૌશલ્યો હોવા જરૂરી છે.
 (a) સાચું (b) ખોટું

2. (A) સમાયોજન એટલે શું ? સમાયોજનનું મહત્ત્વ સમજાવો. 14

અથવા

- (1) સમાયોજન સુધારણાની રીતો સમજાવો.
 (2) સમાયોજનના લક્ષણોની ચર્ચા કરો.
 (B) સાચો વિકલ્પ લખો : (કોઈપણ ચાર) 4
 (1) “સમાયોજન એક એવી પ્રક્રિયા છે જે વ્યક્તિ અને તેના વાતાવરણ વચ્ચે સુમેળ સ્થાપે છે.”
 આ વ્યાખ્યા કોની છે ?
 (a) જે.સી. કોલમેન (b) સોરેન્સન અને મામ
 (2) સમાયોજન _____ છે.
 (a) સાપેક્ષ (b) નિરપેક્ષ
 (3) સમાયોજન આંતરક્રિયાત્મક પ્રક્રિયા છે.
 (a) સાચું (b) ખોટું

- (4) સમાયોજનનો સંબંધ વ્યક્તિની જરૂરિયાતો અને તેના સંતોષ સાથે છે.
 (a) સાચું (b) ખોટું
- (5) વૈયક્તિક સમાયોજનના મનોવિજ્ઞાનના અભ્યાસથી આપણે આપણી જાતને વધારે સારી રીતે સમજી શકીએ છીએ.
 (a) સાચું (b) ખોટું
- (6) સમાયોજન એ સતત ચાલતી પ્રક્રિયા નથી.
 (a) સાચું (b) ખોટું

3. (A) કુટુંબ એટલે શું ? કુટુંબના કાર્યો સ્પષ્ટ કરો. 14

અથવા

- (1) કુટુંબજીવનની વિશિષ્ટ સમસ્યાઓ જણાવો.
 (2) સફળ લગ્નજીવનના ઘટકો સમજાવો.

(B) સાચો વિકલ્પ લખો : (ગમે તે ત્રણ) 3

- (1) માતા-પિતાએ બાળક પ્રત્યે કેવું બનવું જોઈએ ?
 (a) અતિશય પ્રેમાળ (b) સંવેદનશીલ
- (2) કુટુંબ પરંપરાઓનું વાહક છે. - આ વ્યાખ્યા કોની છે ?
 (a) પોલ સ્કેકર (b) જોન સ્ટુઅર્ટ મિલ
- (3) સફળ લગ્નજીવનના પરિબળો કોણે આપ્યા છે ?
 (a) કોલમેન (b) લેહનર અને ક્યુબ
- (4) પ્રજનન કુટુંબનું મહત્ત્વનું કાર્ય નથી.
 (a) સાચું (b) ખોટું
- (5) કુટુંબના મુખ્ય ચાર પ્રકારો છે ?
 (a) સાચું (b) ખોટું

4. (A) શાળા એક અનુભવ તરીકે વર્ણવો. 14

અથવા

- (1) શિક્ષણમાં બદલો અને શિક્ષા સમજાવો.
 (2) શાળાના સમાયોજન પર અસર કરતાં ઘટકો સમજાવો.

(B) સાચો વિકલ્પ લખો : (ગમે તે ત્રણ) 3

- (1) કયા પ્રકારના શિક્ષક દ્વારા વિદ્યાર્થીઓનો યોગ્ય વિકાસ થાય છે ?
 (a) આપખુદ શિક્ષકો (b) લોકશાહી શિક્ષકો
- (2) શિક્ષકના પ્રકારો કોણે આપ્યા છે ?
 (a) જે.સી. કોલમેન (b) લેહનર અને ક્યુબ
- (3) અસરકારક અભ્યાસ માટે પ્રકાશ જરૂરી નથી ?
 (a) સાચું (b) ખોટું
- (4) લોકશાહીભર્યું ઘરનું વાતાવરણ એ બાળકના યોગ્ય વિકાસ માટે જરૂરી છે.
 (a) સાચું (b) ખોટું
- (5) અતિ શિક્ષણથી સ્મરણ વધારે મજબુત બને છે.
 (a) સાચું (b) ખોટું

MG-119

March-2019

B.A., Sem.-I

(EC-II) 103 : Psychology

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (A) Explain the fields of psychology of personal adjustment. 14

OR

- (1) Explain the characteristics of satisfactory adjustment.
- (2) Importance of the study of psychology of personal adjustment.

(B) Write the correct option : (any **four**) 4

- (1) What is not included in the process of adjustment ?
(a) Ubiquitousness (b) Satisfaction
- (2) What is the chief characteristic of satisfactory adjustment ?
(a) Security (b) Responsibility
- (3) "Personal adjustment psychology is a study of the facets of human behaviour adjustment". Who gave this definition ?
(a) Malm (b) Freud Makikni
- (4) Psychology of personal adjustment is not a science.
(a) Right (b) Wrong
- (5) How many elements of goal achievement are there ?
(a) Three (b) Four
- (6) What are the personal skills required to achieve any goal ?
(a) Right (b) Wrong

2. (A) What is Adjustment ? Explain the importance of Adjustment. 14

OR

- (1) Explain the methods of improving adjustment.
- (2) Discuss the characteristics of adjustment.

(B) Write the correct option : (any **four**) 4

- (1) "Adjustment is a process of adjustment between person and environment". Who gave this definition ?
(a) J.C. Coleman (b) Sorenson and Malm
- (2) Adjustment is _____
(a) Relative (b) Indirect
- (3) Adjustment is an inter-activity process.
(a) Right (b) Wrong

- (4) Adjustment is connected to requirements of a person and his satisfaction.
  - (a) Right
  - (b) Wrong
- (5) We can understand ourselves very well by the study of Psychology of personal adjustment.
  - (a) Right
  - (b) Wrong
- (6) The process of adjustment is not working continuance.
  - (a) Right
  - (b) Wrong

3. (A) What is Family ? Describe the functions of Family. 14

OR

- (1) Explain special problems of family life.
- (2) Explain the elements of successful married life.

(B) Write the correct option : (any **three**) 3

- (1) What type of attitude should parents have towards their child ?
  - (a) Over caring
  - (b) Sensitive
- (2) Family is a carrier of traditions. Who has given this definition ?
  - (a) Paul Schrecker
  - (b) John Stuart Mill
- (3) Who has given the factors of successful married life ?
  - (a) Coleman
  - (b) Lehanar & Cube
- (4) Born a child is not main function of family.
  - (a) Right
  - (b) Wrong
- (5) There are main four types of family.
  - (a) Right
  - (b) Wrong

4. (A) Describe school as a new experience. 14

OR

- (1) Explain the change in education and education.
- (2) Explain the elements affecting school adjustment.

(B) Write the correct option : (any **three**) 3

- (1) By which type of teacher proper development of student is done ?
  - (a) Autocratic teacher
  - (b) Democratic teacher
- (2) Who has given the types of a teacher ?
  - (a) J.C. Coleman
  - (b) Lehanar & Cube
- (3) Light is not necessary for the effective learning.
  - (a) Right
  - (b) Wrong
- (4) Democratic atmosphere is necessary for the proper development of child.
  - (a) Right
  - (b) Wrong
- (5) Remembrance is becoming very strong by the over learning.
  - (a) Right
  - (b) Wrong